

Skatteverkets rapport avseende kontrollen av illegal IPTV

Diarienummer: 8-2648435 | 2023-11-22

Innehållsförteckning

1	Sammanfattning - slutsatser	2
2	Bakgrund.....	2
3	Genomförande.....	3
4	Resultat i siffror	3
5	Iakttagelser i utredningarna	4
5.1	Kryptovaluta	4
5.2	Internationella bankkonton	4
5.3	Nätverk.....	4
5.3.1	Vart tar pengarna vägen.....	5
5.4	Oredovisade intäkter och oredovisad mervärdeskatt	5
5.5	Särskilt om mervärdeskatt vid digitala tjänster	5

1 Sammanfattning - slutsatser

- Sverige är ett av de länder inom EU där flest antalet invånare har tillgång till illegal IPTV (internet protocol tv). Inget tyder på att försäljningen avtar.
- De som äger rättigheterna till tv-kanalerna förlorar miljarder i intäkter inom Europa. Det påverkar i sin tur både direkta och indirekta skatter till Europas skatteverk.
- De som säljer illegal IPTV är oftast helt oregistrerade verksamheter. De saknar bokföring och betalar ingen skatt.
- IPTV betalas ofta med kryptovaluta. Skatteverket är bra på att spåra kryptotransaktioner, vilket är avgörande för att ta reda på kryptovalutans ursprung och vart den har skickats.
- Försäljningen sker i flera led och kan liknas vid en pyramid. Inkomsterna från säljarna leds vidare upp i pyramiden och hamnar enligt branschen i organiserad brottslighet.
- För att utreda illegal IPTV krävs såväl goda kunskaper inom kryptospårning som internationellt samarbete.
- Flertalet av Skatteverkets utredningar har brottsanmälts, eller kommer att resultera i brottsanmälningar, till Ekobrottsmyndigheten.

2 Bakgrund

Tv-branschen har genomgått ett paradigmskifte för hur konsumenterna ser på tv. Från sändning via radiovågor, kabel-tv och satellit till att programmen nu streamas via bredband, mer känt som IPTV.

Den flexibla och lätt tillgängliga IPTV:n har tagit stora marknadsandelar de senaste åren vad gäller filmer, serier och sport ”on-demand”.

Tekniken för att sprida IPTV är i dag väl etablerad och fungerar bra. Problemet är att tekniken också möjliggör spridning av illegal IPTV. Kriminella aktörer stjälar tillgång till filmer, serier och sport utan att betala för vare sig sändningsrätt, upphovsrätt eller varumärkesrätt.

European Union Intellectual Property Office (EUIPO) släppte i november 2019 en rapport om försäljning av illegal IPTV, “Illegal IPTV in the European union”. Av rapporten framgår att fenomenet ökar inom EU.

Över 13,7 miljoner EU-medborgare beräknas använda sig av illegal IPTV. Från 2017 finns, enligt rapporten, beräkningar som visar att svensk filmindustri tappar över tre miljarder i intäkter per år på grund av försäljning av illegal IPTV.

Omkring 600 000 svenskar beräknas ha tillgång till illegal IPTV. Sverige är därmed ett av de EU-länder där användningen av illegal IPTV är störst, andelen av befolkningen som nyttjar illegala kanaler är 8,5 procent. Den svenska delen av marknaden beräknas ha omsatt över 550 000 000 kronor under 2018.

Marcus Pettersson
010-575 72 43
marcus.pettersson@skatteverket.se

Enligt branschorganisationen Nordic Content Protection (NCP) finns det över 1 500 domäner som vänder sig mot den svenska marknaden för att sälja IPTV utan att ha sändningsrättigheter. IPTV säljs också helt öppet på sociala medier, till exempel Instagram, Facebook, Discord och Telegram för att nämna några.

I en annan rapport från Audiovisual Anti-piracy Alliance från 2022 framgår det att försäljningen av IPTV fortsätter att öka och att omsättningen inom Europa beräknas till över 11 miljarder kronor. Procentuellt sett fortsätter Sverige vara ett av de länder som nyttjar illegal IPTV mest.

Det är inte tillåtet att sälja IPTV utan att betala för rättigheterna. Följaktligen finns det en stor risk att de distributörer och återförsäljare från Sverige varken har registrerat eller deklarerat sina näringsverksamheter.

Risken är också stor att återförsäljarna vidtar åtgärder för att hålla sig anonyma, vilket gör det svårt att spåra denna handel. Sammantaget är risken väldigt hög för oredovisade intäkter och oredovisad utgående mervärdesskatt.

3 Genomförande

Det är många olika aktörer som tjänar pengar på att förse privatpersoner med illegal IPTV. Starkt förenklat finns det två huvudgrupper, dels de som tjänar pengar på att sköta infrastrukturen, dels återförsäljarna.

Skatteverket har under 2021 till 2023 genomfört utredningar mot dem som säljer illegal IPTV till konsumenterna. För att identifiera säljare har Skatteverket bland annat gjort provköp och även letat efter säljare på internet. Resultatet blev cirka 200 identifierade återförsäljare, av dessa valdes 97 ut för fördjupad utredning.

För att lära sig branschen och dess uppbyggnad har Skatteverket samarbetat med företrädare för dem som äger rättigheterna. Dit hör Nordic Content Protection, som arbetar för att förhindra illegal streaming och olovlig tillgång till sändningar samt Rättighetsalliansen, som arbetar för både svenska och internationella film och tv-bolag. Den sistnämnda organisationen har lång erfarenhet av att arbeta mot piratkopiering på internet.

4 Resultat i siffror

Skatteverket har fram till oktober 2023 avslutat 80 fördjupade utredningar. I 73 av dessa ändrades beskattningen avseende oredovisade intäkter och oredovisad utgående moms. Totalt sett är beloppet som ska betalas i skatt över 37 000 000 kronor. Fortfarande pågår 17 utredningar. Beloppet beräknas med hög sannolikhet att öka med ett antal miljoner kronor.

Marcus Pettersson
010-575 72 43
marcus.pettersson@skatteverket.se

De allra flesta säljarna har varken haft bokföring eller deklarerat sin försäljning och Skatteverket konstaterar att det handlar om medvetet fusk. Flertalet av Skatteverkets utredningar har brottsanmälts, eller kommer att resultera i brottsanmälningar, till Ekobrottsmyndigheten.

5 Iakttagelser i utredningarna

5.1 Kryptovaluta

När Skatteverket 2020 började utreda försäljning av illegal IPTV kunde konsumenterna betala med de flesta betalningssätt, vanligast var Paypal och kortbetalningar. Det här har förändrats, från 2021 är det dominerande betalningssättet kryptovalutor, framförallt bitcoin.

Skatteverket konstaterar att konsumenten bara behöver swisha pengar till en kryptoväxlare, som sedan ser till att säljaren får sina bitcoin. För konsumenten, som därmed inte behöver sätta sig in i hur kryptovaluta fungerar, underlättar detta extremt mycket. Konsumenterna har inte heller någon koll på var deras pengar hamnar i nästa steg.

En viktig framgångsfaktor för kontrollen har varit att Skatteverket tidigt upparbetat kompetens på att spåra kryptovalutor. Flera säljare har kunnat identifieras tack vare Skatteverkets arbete med kryptovalutor.

För att säljare ska kunna använda sina vinster i vardagen krävs växling av kryptovaluta till vanlig valuta, till exempel svenska kronor, euro eller dollar. Det kräver ofta att personen har minst ett utländskt bankkonto.

5.2 Internationella bankkonton

Det är i dag enkelt att starta bankkonton utanför Sverige. När Skatteverket upptäcker att betalningar för illegal IPTV går till utländska bankkonton krävs det en så kallad handräckning. Det betyder att Skatteverket kan begära in uppgifterna via andra länders Skatteverk. Sådana handräckningar har varit vanligt förekommande i utredningarna. Tack vare dessa kan Skatteverket fastställa återförsäljarens inkomster.

5.3 Nätverk

Skatteverket har noterat att det finns en pyramid med återförsäljare. I pyramiden köper säljarna innehåll till varandra via så kallade krediter. Även i dessa led används företrädesvis bitcoin. Det innebär att ju högre upp i pyramiden pengarna rör sig, desto svårare blir det att utreda. Skatteverkets bild är att aktörerna högre upp i pyramiden är större, men också betydligt färre.

Högre upp i pyramiden finns de som möjliggör själva streamingen. Det krävs stora investeringar i teknisk infrastruktur att sälja illegal IPTV. Sammantaget ger det en bild av att det är ett fåtal stora aktörer i toppen, med många återförsäljare under sig.

Skatteverkets fortsatta arbete med kryptovalutor innebär att fler personer som säljer illegal IPTV kommer att identifieras.

5.3.1 Vart tar pengarna vägen?

Förutom att återförsäljarleden tjänar pengar de inte skattar för är det rimligt att resonera kring vart resten av intäkterna tar vägen. Enligt branschen för rättighetsinnehavarna finns det världsomspännande nätverk högst upp i pyramiden. Misstanken är att dessa nätverk leds av kriminella organisationer.

Att intäkterna från IPTV går till organiserad brottslighet stärks av en rapport från Europol, Serious and Organised Crime Threat Assessment (SOCTA) från 2021.

5.4 Oredovisade intäkter och oredovisad mervärdesskatt

De allra flesta av Skatteverkets utredningar visar att säljarna varken har deklarerat sina intäkter eller redovisat utgående mervärdesskatt på försäljningen av IPTV. Det har varit en utmaning att hitta alla transaktioner. Svårigheterna beror på att kryptovalutor och utländska bankkonton används och att försäljningarna sker i flera led via kriminella nätverk. Det innebär att det finns betydligt större summor inom försäljning av illegal IPTV än vad Skatteverket lyckats knyta till individer för beskattning.

I de utredningar där Skatteverket utrett återförsäljare längst ned i pyramiden säljs det illegal IPTV för mellan 50 000 och 1 000 000 kronor per individ. De personer som arbetar ovanför återförsäljarna, som Skatteverket utrett, har betydligt större intäkter. I den hittills största utredningen såldes illegal IPTV för över 30 miljoner kronor.

Skatteverket har också observerat kryptoplånböcker kopplade till försäljning av illegal IPTV där beloppen är på flera hundra miljoner kronor. Mot bakgrund av detta, och i kombination med branschens egna uppskattningar om organiserad brottslighet, är det här ett område för fortsatt utredning för både Skatteverket och brottsutredande myndigheter.

5.5 Särskilt om mervärdesskatt vid digitala tjänster

När en elektronisk tjänst säljs ska utgående mervärdesskatt betalas i det land där tjänsten konsumeras. Inom försäljning av illegal IPTV har Skatteverket uppmärksammat flera fall där återförsäljaren flyttat utomlands, bland annat till Thailand och Spanien. Dessa personer ska ändå betala mervärdesskatt i Sverige, om de har sålt IPTV till svenska konsumenter. Därför har Skatteverket fattat beslut om höjd utgående mervärdesskatt på dessa utlandsboende svenskar.